

Dani van Doorn

Geld of geluk

Familieroman

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

“Opa?” Zijn jongste kleinkind keek hem vol vertrouwen aan. “Papa en mama zeggen dat u bij ons komt wonen.”

“Oh ja?” Norbert keek verrast naar het honingblonde meisje dat tegen zijn ziekenhuisbed leunde. “En waar wonen jullie ook alweer?”

“In de Warande,” antwoordde ze parmantig.

“De Warande...” herhaalde Norbert. “Daar ging ik vroeger naar een hele grote speeltuin. Is die er nog?”

Inge schudde haar hoofd. “Nee, want daar staat nu ons huis, zegt papa. Maar wij hebben wel een schommel en een wip. Houdt u van schommelen?”

“Vroeger wel,” mijmerde Norbert. “De Warande had grote schommels met ijzeren stangen in plaats van touwen. En daar kon je heel hoog mee komen, net zo hoog als de schommel zelf. Dat durfden alleen de grote jongens.”

“U ook?”

Norbert glimlachte. “Ja. En één keer heb ik op mijn kop gehangen tussen de stangen. Toen vond iedereen me een stoere bink.”

“Misschien vindt u onze schommel ook leuk,” zei het meisje met een hoopvolle blik in

haar goudbruine ogen.

“Ik weet niet of ik er nog op durf,” mompelde Norbert ineens onzeker.

“Daar komen papa en mama met de dokter,” zei kleinzoon Tom en het meisje ging gauw op een stoel zitten.

Norberts zoon en schoondochter kwamen de ziekenhuiskamer binnen, gevolgd door de behandelend arts.

“Zo, meneer Streyendaal...” De hartspecialist gaf Norbert een hand. “We willen even met u over de toekomst praten, want u mag binnenkort naar huis.”

“Nee, juist níet naar huis,” verbeterde de kleine, donkerharige Merle terwijl ze met haar man aan de andere kant van het bed ging zitten.

“Daar kom ik nog op.” De arts richtte zich tot Norbert, die belangstellend afwachtte. Hij begreep dat hem iets belangrijks verteld ging worden.

“Ik zal nog even herhalen wat u de laatste dagen vaker hebt gehoord,” begon de arts. “Thuis had u, zonder dat u het wist, reeds een tijdlang last van hartritmestoornissen. Hierdoor is er een bloedstolseltje in de hersenen terecht gekomen. Dat heeft daar voor een kleine ver-

stopping gezorgd, dat noemen we een herseninfarct of CVA. Dat is de afkorting van cerebrovasculair accident. Daardoor is er een lichte beschadiging aan de hersenen ontstaan, zodat u geheugen niet meer functioneert als voorheen.”

Norbert glimlachte hem vriendelijk toe.

“Begrijpt u wat ik bedoel?” vroeg de dokter.

Norbert schudde zijn hoofd en antwoordde beleefd: “Nee dokter, niet echt.”

Zijn zoon Wilco en zijn schoondochter Merle zuchtten hoorbaar.

De ogen van de arts gingen naar Wilco en daarna terug naar Norbert. Hij begon opnieuw. “Omdat uw hart uw bloed niet goed rondpompte, zijn uw hersenen enigszins beschadigd. Daarom kunt u zich bepaalde dingen niet meer goed herinneren.”

“Dat klopt,” knikte Norbert opgelucht, want dit herkende hij.

“De wereld is een beetje ingewikkeld geworden voor u, een beetje moeilijk.”

Norbert knikte weer, want zo was het inderdaad. Vroeger nam hij zelf beslissingen en regelde hij zijn eigen zaken. Nu was hij afhankelijk van anderen. Aan de ene kant maakte hem dat onzeker. Aan de andere kant was het wel

gemakkelijk dat iedereen alles voor hem deed.

“Uw zoon en schoondochter zijn bezorgd om u. Daarom willen ze graag dat u een tijdje bij hen komt wonen tot het wat beter met u gaat. Zij regelen al uw zaken en u hoeft zich nergens druk om te maken.”

Norberts blik zwierf naar zijn zoon en hij glimlachte vaag. “Dat is fijn,” zei hij, want dat leek het juiste antwoord.

Wilco legde zijn hand op zijn vaders arm: “Ja, pa. Je hoeft je nergens zorgen om te maken. Niet om de boodschappen of om de was, en ook niet om de centjes. Wij regelen alles.”

Norbert trok fronsend zijn wenkbrauwen op. “De centjes? Bedoel je de financiën?” Die had hij nooit uit handen gegeven, dat wist hij zeker.

“Juist de financiën,” benadrukte Merle. “Anders kunnen andere mensen misbruik van u maken. En dat is toch niet de bedoeling?”

Norbert richtte zich ineens op. “Ik regel mijn financiën altijd zelf. Ik ben twintig jaar bankdirecteur geweest.”

“Precies, pa,” nam Wilco het haastig over. “Jou hoeft niemand iets wijs te maken. Maar wij zorgen voor je natje en je droogje en dan hoef je ook niet alleen in dat grote, donkere huis te zitten.”

“Grote, donkere huis,” herhaalde Norbert voor zichzelf. De woorden gaven hem een eenzaam, kil gevoel. Nee, dat trok hem helemaal niet aan. De volwassenen rond zijn bed knikten hem zo welwillend toe, het moest een goed voorstel zijn. “Dat is mooi,” zei hij daarom. “Wanneer ga ik?”

“U kunt vanmiddag al vertrekken,” zei de dokter. “Miriam komt straks met de ontslagpapieren.”

Merle stond snel op. “Dan ga ik vast pa zijn spullen inpakken.” Ze liep naar de kast. “Hè Tom, ga eens opzij.”

Ongehaast en zonder van zijn spel op te kijken, liep de stevig gebouwde jongen een eindje weg.

De verandering ging nu wel erg snel, dacht Norbert. “Kan dat zomaar? Vinden ze dat hier goed?”

De dokter glimlachte. “Ja zeker. Als ik zeg dat het kan, dan vinden ze het hier goed.”

“Hoe moet dat dan met mijn hart dat niet goed pompt?”

“Daar hebt u medicijnen voor die dat prima regelen,” zei de specialist geruststellend. “We hebben u hier een tijdje in de gaten gehouden en u bent stabiel. Het was slechts een lichte

beroerte. Misschien dat u nog revalidatietherapie nodig heeft, dat bespreken we de volgende keer wel. Gaat u eerst maar lekker uitrusten bij uw familie.” Hij nam afscheid en liep de kamer uit.

“Ik vond het hier ook fijn, hoor,” zei Norbert. “Ik wil hier best een tijdje blijven.”

Zijn zoon lachte luid. “Ha, die pa, die wil lekker verwend blijven worden door de zusters hier. Nee, je moet weer in beweging komen,” ging hij joviaal verder. “Dan blijft het ook goed gaan met de grijze cellen.”

“Waar zitten die, die grijze cellen?” vroeg Norbert belangstellend.

Wilco tikte tegen zijn hoofd. “Hier pa, onder je grijze haar, daar zitten die grijze cellen van je en die hebben het altijd prima gedaan. Dat komt heus wel goed.”

Grijze cellen onder grijs haar, dacht Norbert. Dan moet Wilco bruine cellen hebben en Merle waarschijnlijk zwarte.

Merle keek nerveus rond. “Misschien kunt u zich beter aankleden, pa.” Ze gooide wat kleding op de deken en roetsjte met een vaart het gordijn rond zijn bed dicht.

Norbert sloeg zijn deken een stukje terug en keek naar de broek en de polotrui die klaar la-

gen. Hij pakte de kleren op en hield ze één voor één omhoog. Daarna probeerde hij zijn broek aan te doen, maar hij kon de rits niet open krijgen. Vreemd, hoe ging dat ook al weer? Had Claire dat niet altijd voor hem gedaan; zijn kleding zo leggen dat hij erin kon schieten? Hij liet plotseling zijn handen zakken. Claire! Waarom ging hij niet terug naar Claire! Zijn lieve, mooie vrouw die alle oneffenheden in zijn leven gladstreek, zodat hij zich met belangrijker zaken kon bezighouden.

“Lukt het, pa?” vroeg Merle. “Ik hoor niets bewegen.”

“Wacht.” Wilco stapte tussen de gordijnen door.

“Claire!” zei Norbert in lichte paniek tegen zijn zoon. “Ik kan Claire toch niet alleen laten in dat grote, donkere huis!”

“Ach pap,” zei Wilco opeens getroffen en kwam naast hem zitten. “Ben je vergeten dat mam er niet meer is?”

“Claire...” Norbert voelde een steen in zijn maag zinken en zei droevig: “Nee, ze is er niet meer. Ze is overleden... Een jaar geleden?”

“Ja, dat heb je goed onthouden,” beaamde Wilco. “Daarom kom je gezellig bij ons logeren. Dan kan je je kleinkinderen eens echt le-

ren kennen, lijkt je dat niet leuk?”

Norbert knikte. “Maar ik durf niet meer op de schommel.”

Wilco lachte en pakte de broek. “Dat hoeft ook niet, pa. Kom, zal ik je helpen met je broek?” Handig assisteerde hij zijn vader bij het aankleden.

“Wat kan je dat goed,” zei Norbert bewonderend.

“Ach ja, ik ben het gewend van toen de kinderen klein waren, hè.” Zijn zoon knoopte de polo gedeeltelijk dicht.

“Deed jij dat dan ook?” De oudere man dacht een tijdje na. “Ik heb jou, geloof ik nooit aangekleed.”

“Nee pa, dat was een andere tijd. Mam deed alles. Maar Merle werkt bijna evenveel als ik, daarom verdelen we de taken thuis eerlijk.”

“Ahum,” zei zijn echtgenote aan de andere kant van het gordijn.

Norbert gaf zijn zoon een onverwacht knip-oogje en Wilco grinnikte even. “Vrouwen zijn nooit tevreden, hè,” fluisterde hij samenzweerderig tegen zijn vader en vervolgde daarna luid: “Nou, pa, je bent weer het heertje.”

Merle zei gejaagd: “En ik heb alles ingepakt. Ik ga nu aan het afdelingshoofd vragen waar de

ontslagpapieren blijven. Ik moet Karlijn straks nog gaan ophalen.” Ze snelde de gang in.

Even later was alles geregeld en slofte Norbert achter zijn zoon en schoondochter de kamer uit, leunend op zijn nieuwe rollator. “Ik weet niet of ik al zo ver kan lopen,” zei hij na vijftien meter. “Het is alweer een tijdje geleden.”

Een verpleegster die hem net passeerde, zei opgewekt: “Jawel, meneer Streyendaal, dat kunt u best. U bent vanmorgen toch ook met mij door de tuin gelopen?”

“Ja, dat was anders,” hield hij vol.

Zijn kleindochter Inge kwam naast hem lopen. “Ik zal u helpen, opa.”

Hij glimlachte wazig. “Dat is lief van je. Vraag dan maar aan papa en mama of ze niet zo snel willen gaan, want dat kan ik echt niet bijhouden.”

Het meisje holde voor hem uit naar haar ouders, die al aan het einde van de gang waren. Het drietal wachtte tot Norbert zich bij hen gevoegd had.

“Hé pa, goed dat je het zegt, van dat snelle lopen,” lachte Wilco. “Kom.” Hij legde zijn hand op zijn vaders bovenarm en leidde hem voorwaarts.